

מסורת הש"ס

(א) מוטב לו... (ב) טובה לו... (ג) מוטב לו... (ד) מוטב לו... (ה) מוטב לו...

הגרות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מי אמר וכו' (ב) תוס' ד"ה מי אמר וכו' (ג) תוס' ד"ה מי אמר וכו'...

מוסף רש"י

יתומין שקדמו ופברו בנכסים מועטין... שנתקלו הנכסים ונתמטעו... ונתמטעו ונתמטעו...

מי שמת פרק תשיעי בנא בתרא

קמ.

עין משפט
גר מצוה

ב א מ"י פ"ט מהלכות... אלוהי הלוה בנות... וליה לבנים כלום הוא...

רבינו גרשום

שקלי להו בנות... וליה לבנים כלום הוא... וליה לבנים כלום הוא... וליה לבנים כלום הוא...

יתומים שקדמו ופברו בנכסים מועטין... ומכרו קודם שעמדו דבין לגבות לזנות נכסים מועטין... ומכרו ונראה לפי' ככר תפסו הננות או הגבו להם ב"ד אם...

שקלי להו בנות לכולהו אלא אמר רבא... מוציאין להו מזונות לבנות עד שיבגרו... והשאר לבנים... פשיטא מרובין ונתמטעו... ככר זכו בהו יורשין מועטין ונתרבו מאי... ברשות יורשין קיימי הלכך ברשות יורשין... שבוה או דלמא סלקי מוסקי יורשין מהכא... תא שמע דאמר רבי אמי אמר רבי יוחנן... יתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטין מה... שמכרו מכרו יתיב רבי רמיה קמיה דרבי... אבהו וקא בעי מיניה אלמנתו מהו שתמעט... בנכסים מי אמרין כיון דאית לה מזוני... ממעטא או דלמא כיון דאילו מנסבא לית... לה השתא נמי לית לה יאם תמצא לומר... כיון דאילו מנסבא לית לה השתא נמי לית... לה בת אשתו מהו שתמעט בנכסים מי... אמרין כיון דרבי מנסבא נמי אית לה... וממעטא או דלמא כיון דאילו מתה לית לה... ולא ממעטא ואם תמצא לומר כיון דאילו... מתה לית לה ולא ממעטא בע"ה מהו שימעט... בנכסים מי אמרין כיון דרבי מיית נמי... אית ליה ממעטא או דלמא כיון דמוחסי... גוביינא לא ממעטא ואיכא דבעי לה... לאידך גיסא בע"ה מהו שימעט בנכסים... בת

מחיים הכא תפסה מחיים משמע כיון דלא תפסי מחיים אע"ג דתפסי... לאחר מיתה לא היה מועיל כלום אלא מה שמכרו מכרו והא דלמך צפ'... נערה (שם דף נה.) רשב"א אומר נכסים שיש להן אחריות מוציאין... לבנים מן הנכים ולבנות מן הננות כו' אבל לא לבנים מן הננות... בנכסים מועטין מ"מ אע"ג דאין מוציאין אם מכרו מכרו והשתא... אחי שפיר דכלל מ"מ משמע דפשיטא דמועטין ונתרבו זכו בהם... יורשין אפילו ככר תפסו וגבו להם ב"ד דאי לא הכי אכתי הוה ליה... למיכני נמועטין ונתרבו וככר תפסו או הגבו להם ב"ד ואם תאמר... כיון דנכסים מועטין נמי מה שמכרו מכרו אפילו ככר תפסו מה חילוק... יש בין נכסים מרובין לנכסים מועטין דנכסים מרובין נמי נראה שאין... מותרין למכור ולהפקיע מזונות וי"ל דיש חילוק דנכסים מרובין יכולין... למכור לזורך גדול אבל בנכסים מועטין אין יכולין למכור כלל לכתחלה... ועוד דמרובין ונתמעטו חוץ הנכים עם הננות ובנכסים מועטין לא... חוץ כלל: בזה שטברו פברו. וא"ת דהכא אמרין דבין מרובין... ונתמעטו ובין מועטין ונתרבו זכו בהם היורשים ופברק מי שיהי נשו... (כפיות דף נא.) וסו' גבי כתובת בנין דכרין אמר פשיטא מרובין... ונתמעטו ככר זכו בהן יורשין פירוש יורשי כתובה הגדולה מועטין... ונתרבו מאי מ"מ דהנהו בני לרזור מועטין ונתרבו הוה אמו לקמיה... דרב עמרם אמר להו זילו פייסינהו ואי לא כו' עד דלחו לקמיה דר"ג... אמר כהם שמרובין ונתמעטו ככר זכו בהם יורשין כך מועטין... ונתרבו זכו בהן יורשין ופירש בקונטרס זכו בהן יורשין של כתובה... הקטנה ופליג ר"ג ארבי עמרם דאמר זילו פייסינהו דמשמע לבני... קטנה אמר לפייס בני הגדולה דאי לבני הגדולה אומר לא הוה שייך... לשון פיוס כיון דמן הדין שקלי בני הקטנה בנחלה גמורה דאורייתא... ולא קשיא מידי דהכא יד הנכים לעולם על העליונה כדי להעמיד... נחלה דאורייתא ועוד דהכא לא פקע כח היתומים מעולם

דקאמר מה שמכרו מכרו ולר"י נראה דהא דקאמר חסר ר"ג כו' מועטין ונתרבו זכו בהם יורשין היינו יורשי כתובה הגדולה ויטלו... אלו כתובת אמו ואלו כתובת אמו מכלל קאמר ככר זכו בהן יורשין וקשיא דא"כ חסר אוליג נחלה בתר תקנתא דרבנן שנתקיים... כתובת בנין דכרין והכא אוליגן בתר מעיקרא וי"ל דהתם לא מעיקרא כולי האי נחלה דאורייתא דהרי מ"מ כולן יורשין אע"פ שאין נוטלין... בשוה אבל הכא מעיקרא לגמרי: מ"י אמרין כיון דא"י מנסבא א"ת א"ה א"א מפעטא. מימה לר"י היאך עושה לומר כן והא בת... נמי אי מינסבא לית לה דכתובת דהתון מהזון עד דתלקחן לגובין ומאי קאמר נמי בע"ה מיחסר גוביינא בת נמי מיחסר גוביינא ואי... מתה נמי לית לה כמו בת אשתו ועוד אי באלמנה שייך נכסים מועטין מה שער איהו דבשאלת צנות יש שיעור למ"ד עד שיבגרו... אבל באלמנה לא שייך בנרות ועד מתי יהיו נכסים מועטין ונראה לפרש דודאי א"א אין כן אלא אלמנה אלא הנכים שניהם שרין בנכסים... וכן אם אין כן אלא אלמנה וצנות דלא תקנו (ב) נכסים מועטין אלא לצנות שהן יורשי וחס צנות ירשה במקום שאין בנים ואע"ג... דמיחסר

שקלי להו בנות לכולו. בתמיה. דכיון דקריה להו מועטין א"כ לא... יטלו יהן כלום הננים דהא תנא בתמיה' גבי נכסים מועטין הנכים... ישאלו על הפתחים: והשאר לבנים. והאי דקתני ישאלו על הפתחים... היינו משאיליהו אותו השאר צהולאח נמונות מכאן ואילך הננות... חיונו עד שיבגרו והנכים ישאלו על... הפתחים: פשיטא מרובין ונתמעטו... בשעת מיתה היו מרובין ועכשיו... וקירי מוונות או נתקלקלו הנכסים... ופברו ואין בהן כדי מזון אלו ואלו... עד שיבגרו: ככר זכו בהן יורשין... בשעת מיתה אביהן וקרנא זהו... נכסים מרובים ויקחו הננות חלקן... המגיעם כפי שזמא של שעת מיתה... אביהן והנכים יירשו חלקם שהיה... מגיעם באותה עשה וכל מה ששקרו... הנכסים שקרו לבנות ולבנים לכל אחד... כפי חלקו הראוי לו: ונפרצו. שהולו... מוונות: מסו'. מי מתי רווחת לבנים... ויטלו מותר נכסים העודף מכדי... מוונות צנות עד שיבגרו: יסומים... קודם שהעמידו צנות דבין... ומכרו אפילו בנכסים מועטין מה... שמכרו מכרו דאין מוציאין למזון... האשה והננות מנכסים משועבדים... וכ"ש בנכסים מרובין דקאמר בכתובות... האחים שעמדו מוציאין לפרנסה ואין... מוציאין למזונת. ש"מ כיון שאם מכרו... מירתן מירה יש להן מפיסה יד... בנכסים ואם תרבו יש להן חלק בהן... וזכותם בהן עומדת: אלמנתו מהו... שתמעט בנכסים. מי שמת והינה צניס... וצנות והינה נמי אלמנתו ור"י כה נמי... מוונות כל ימי מיגר ארמיתיה ואין

כאן נכסים אלא כדי מזון הננים והננות עד שיבגרו מי אמרין... כיון דלית לה מזוני ממעטא ולא מיקרו נכסים מרובין ומפרישין... מהנכסים מזון האשה והננות עד שיבגרו והמותר לבנים דהא... מועטין יניחו ולאחר שזיאלו המותר ישאלו על הפתחים או דלמא... כיון דאילו מינסבא לבעל לית לה מזוני לא ממעטא וכמאן דליתא... דמיא ומוציאין מן הנכסים לבנות כדי מזונן עד שיבגרו וכל השאר... ירשו ונכסים מרובין דהא אלמנה לא ממעטא להו... וקרנין זהו הנכים יירשו והננות חיונו ומחלק הננות לא חזון האלמנה... עמסה. והיינו דליכא בין ממעטא ללא ממעטא דאי ממעטא הנכים... ישאלו והאלמנה חזון ואי לא ממעטא חזון יחד האלמנה והנכים... אבל הננות אין להן להפסיד צמונותיהם כלל בין ממעטא בין לא... ממעטא דהא בין בנכסים מרובין בין בנכסים מועטין תנן הננות... חיונו אי נמי היאך דלא ממעטא מיקרו נכסים מרובין ואף על פי... שנתעבה היום או למחר מליגשא הרי הוא כמרובין ונתמעטו... דלמיתר ככר זכו בהן יורשין חיונו שלשתם יחד בנים וצנות ואלמנה... כן נראה שיטה זו בעיני: בת אשתו. מי שקיבל עליו בשעת נשואין... לזון בת אשתו מאי אחר חמש שנים ומת ומוטל על הירשין לזונה:... כיון דאף על גב דמינסבא אית לה מזוני. עד חמש שנים מן... הירשין שהרי חוב הוא שנתחייב לה אביהן ממעטא וחיונו היא... והננות והנכים ישאלו: לא ממעטא. ומיקרו מרובין בשעת מיתה... ונתמעטו אחר כן וככר זכו יורשין והננות חיונו עד בגר ואותה... הכת חזון עמקן: בעל חוב מהו שימעט. אם אין נכסים אלא כדי... החוב ומזון הננות מי אמרין דמעט והננות חיונו והנכים ישאלו על... הפתחים או לא ממעטא וחיונו בנים וצנות עד שעת טריפת בעל חוב... וכשיטרוף אם יש מותר חיונו צנות עד בגר ואם לאו יפסידו:... בת

דקאמר מה שמכרו מכרו ולר"י נראה דהא דקאמר חסר ר"ג כו' מועטין ונתרבו זכו בהם יורשין היינו יורשי כתובה הגדולה ויטלו... אלו כתובת אמו ואלו כתובת אמו מכלל קאמר ככר זכו בהן יורשין וקשיא דא"כ חסר אוליג נחלה בתר תקנתא דרבנן שנתקיים... כתובת בנין דכרין והכא אוליגן בתר מעיקרא וי"ל דהתם לא מעיקרא כולי האי נחלה דאורייתא דהרי מ"מ כולן יורשין אע"פ שאין נוטלין... בשוה אבל הכא מעיקרא לגמרי: מ"י אמרין כיון דא"י מנסבא א"ת א"ה א"א מפעטא. מימה לר"י היאך עושה לומר כן והא בת... נמי אי מינסבא לית לה דכתובת דהתון מהזון עד דתלקחן לגובין ומאי קאמר נמי בע"ה מיחסר גוביינא בת נמי מיחסר גוביינא ואי... מתה נמי לית לה כמו בת אשתו ועוד אי באלמנה שייך נכסים מועטין מה שער איהו דבשאלת צנות יש שיעור למ"ד עד שיבגרו... אבל באלמנה לא שייך בנרות ועד מתי יהיו נכסים מועטין ונראה לפרש דודאי א"א אין כן אלא אלמנה אלא הנכים שניהם שרין בנכסים... וכן אם אין כן אלא אלמנה וצנות דלא תקנו (ב) נכסים מועטין אלא לצנות שהן יורשי וחס צנות ירשה במקום שאין בנים ואע"ג... דמיחסר

דקאמר מה שמכרו מכרו ולר"י נראה דהא דקאמר חסר ר"ג כו' מועטין ונתרבו זכו בהם יורשין היינו יורשי כתובה הגדולה ויטלו... אלו כתובת אמו ואלו כתובת אמו מכלל קאמר ככר זכו בהן יורשין וקשיא דא"כ חסר אוליג נחלה בתר תקנתא דרבנן שנתקיים... כתובת בנין דכרין והכא אוליגן בתר מעיקרא וי"ל דהתם לא מעיקרא כולי האי נחלה דאורייתא דהרי מ"מ כולן יורשין אע"פ שאין נוטלין... בשוה אבל הכא מעיקרא לגמרי: מ"י אמרין כיון דא"י מנסבא א"ת א"ה א"א מפעטא. מימה לר"י היאך עושה לומר כן והא בת... נמי אי מינסבא לית לה דכתובת דהתון מהזון עד דתלקחן לגובין ומאי קאמר נמי בע"ה מיחסר גוביינא בת נמי מיחסר גוביינא ואי... מתה נמי לית לה כמו בת אשתו ועוד אי באלמנה שייך נכסים מועטין מה שער איהו דבשאלת צנות יש שיעור למ"ד עד שיבגרו... אבל באלמנה לא שייך בנרות ועד מתי יהיו נכסים מועטין ונראה לפרש דודאי א"א אין כן אלא אלמנה אלא הנכים שניהם שרין בנכסים... וכן אם אין כן אלא אלמנה וצנות דלא תקנו (ב) נכסים מועטין אלא לצנות שהן יורשי וחס צנות ירשה במקום שאין בנים ואע"ג... דמיחסר